

**Приватний вищий навчальний заклад
«Медико-Природничий Університет»**

м. Миколаїв

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна	Організація медико-психологічної допомоги населенню
Освітньо-професійна програма	Психологія
Освітньо-професійний ступінь	Перший (бакалаврський)
Спеціальність	053 Психологія
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Очна
Рік навчання/семестр	III рік, семестр 5
Кількість кредитів ECTS/ Обсяг	Кредитів 5 усього годин 150 лекцій 24 семінарські 48 самостійна робота 78
Викладач ПП	Астремська І.В.
Е-mail, контактний телефон викладача	
Посилання на сайт	
Консультації	За графіком впродовж навчального року
Анотація до курсу	Дисципліна «Організація медико-психологічної допомоги населенню» вивчає особливості психіки хворого, їх вплив на здоров'я та хворобу, а також забезпечення оптимальної системи психологічних цілющих впливів, обставин, які супроводжують діагностику, лікування, обслуговування та реабілітацію хворих та потребує здатність розв'язувати задачі та практичні проблеми у сфері психології
Мета та завдання курсу	Мета викладання курсу навчальної дисципліни «Організація медико-психологічної допомоги населенню» - є розгляд основних проблем, які обтяжують надання психологами МНС невідкладної психологічної допомоги в осередку надзвичайної ситуації та аналіз основних нормативно-правових документів, які регламентують їх діяльність. Незважаючи на те, що сучасна екстремальна психологія за останні роки зробила суттєвий крок вперед, окресливши поле діяльності фахівців в цій галузі, сьогодні відмічається безліч проблем в організації надання екстреної психологічної допомоги постраждалому від надзвичайних ситуацій населенню. Завданнями даного курсу, є навчання студентів не лише швидко реагувати на будь-які категорії посттравматичних стресових розладів, а відповідно, мати можливість вивести людину з травмуючої ситуації з найменшими психологічними втратами.

Програмні результати навчання

Під час вивчення дисципліни «Організація медико-психологічної допомоги населенню» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися наступні компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові:

ФК 03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

ФК 07. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

ФК08. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

ФК 12. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

ФК 13. Здатність розробляти та реалізовувати типові програми, спрямовані на профілактику відхилень у соціальному та особистісному статусі, психічному та професійному розвитку людини.

У ході вивчення навчальної дисципліни можливе досягнення таких ПРН:

ПРН 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням

ПРН 14. Ефективно виконувати різні ролі у процесі вирішення фахових завдань, демонструвати лідерські якості і вміння узгоджено працювати в аудиторії самостійно та під керівництвом викладача.

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

Зміст курсу

№ з/п	ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Поняття про психічне здоров'я	4
2	Тема 2. Особистість та хвороба. Внутрішня картина захворювання	2
3	Тема 3. Стан психічних функцій і хвороба	2
4	Тема 4. Експериментально-психологічні методи Дослідження та оцінювання стану пацієнта	2
5	Тема 5. Основи організації роботи медичного психолога в клініці	4
6	Тема 6. Загальна характеристика методів медико-психологічної реабілітації хворих різного профілю	4
7	Тема 7. Основи психогігієни, психопрофілактики та медичної деонтології	2
8	Тема 8. Особливості створення програм психологічної реабілітації: підходи та методи	4
	Усього:	24
№ з/п	ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Поняття про психічне здоров'я	2
2	Тема 2. Особистість та хвороба. Внутрішня картина захворювання	4

3	Тема 3. Стан психічних функцій і хвороба	6
4	Тема 4. Експериментально-психологічні методи Дослідження та оцінювання стану пацієнта	6
5	Тема 5. Основи організації роботи медичного психолога в клініці	6
6	Тема 6. Загальна характеристика методів медико-психологічної реабілітації хворих різного профілю	6
7	Тема 7. Основи психогігієни, психопрофілактики та медичної деонтології	6
8	Тема 8. Особливості створення програм психологічної реабілітації: підходи та методи	6
	Усього:	48
№ з/п	ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини. Поняття про психічне здоров'я	8
2	Тема 2. Особистість та хвороба. Внутрішня картина захворювання	10
3	Тема 3. Стан психічних функцій і хвороба	10
4	Тема 4. Експериментально-психологічні методи Дослідження та оцінювання стану пацієнта	10
5	Тема 5. Основи організації роботи медичного психолога в клініці	10
6	Тема 6. Загальна характеристика методів медико-психологічної реабілітації хворих різного профілю	10
7	Тема 7. Основи психогігієни, психопрофілактики та медичної деонтології	10
8	Тема 8. Особливості створення програм психологічної реабілітації: підходи та методи	10
	Усього:	78

Пререквізити	Дисципліна «Організація медико-психологічної допомоги населенню» базується безпосередньо на знаннях та навичках, отриманих при вивченні дисциплін на попередніх курсах, а саме: «Військово-медична підготовка» та «Психологія стресу та суїцидологія», «Клінічна та медична психологія», «Патопсихологія».
Кореквізити	«Психологія роботи із залежними станами», «Психологія невідкладних станів».
Постреквізити	Післядипломне навчання та також закладає фундамент для подальшого засвоєння здобувачами знань та вмінь з циклу дисциплін професійної та практичної підготовки за освітнім рівнем магістр
Методи навчання	Методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: лекції (традиційна, проблемна, лекція-презентація із застосуванням ІКТ), пояснення, розповідь, семінарські заняття, евристична бесіда, творчі есе, дискусії, моделювання ситуацій, бліц-опитування, тематичні презентації, кейс-метод, опрацювання наукових джерел
Засоби діагностики	Форма поточного контролю – усне опитування, тестування на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань. Періодична форма контролю – виконання контрольних

	робіт, розробка проектів, планів, колоквиуми, творчі роботи. У процесі навчання студентів використовуються наступні методи контролю: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи практичного контролю, дидактичні тести, спостереження, методи програмованого контролю. Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань студентами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється: • систематичний поточний контроль знань під час практичних занять у формі вибіркового усного опитування та практичних завдань, підготовки доповідей за темою заняття, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, презентації самостійних завдань. • модульний контроль у формі стандартизованого опитування за теоретичними питаннями, написання студентами поточних письмових тестових завдань, практичних завдань за означеними модулями.
Засоби контролю	поточний контроль, підсумковий контроль (залік)
Перелік питань до підсумкового контролю вивчення курсу	
1. Предмет, завдання, зміст медичної психології. 2. Місце медичної психології в системі психологічних, медичних та інших наук. 3. Становлення та розвиток медичної психології. 4. Формування медико-психологічних поглядів у практичній діяльності лікаря. 5. Психосоматичні і соматопсихічні взаємодії: основні теоретичні концепції. 6. Визначення психічного здоров'я. Критерії. 7. Особистість та хвороба. Внутрішня картина захворювання 8. Психологія особистості. Сучасні теорії особистості. 9. Внутрішня картина захворювання, типи. 10. Класифікація основних типів ставлення до хвороби, його вплив на перебіг захворювання та прогноз, тактика лікаря стосовно хворих з негармонійними типами реагування на хворобу 11. Психологія хвороби 12. Стан психічних функцій і хвороба 13. Клініко-психологічні аспекти пізнавальної діяльності та емоційно-вольової сфери. 14. Свідомість, самосвідомість, їх рівні, стани свідомості у хворого. 15. Експериментально-психологічні методи дослідження та оцінювання стану пацієнта 16. Патопсихологічна оцінка порушень уваги, пам'яті, сприйняття, мислення, інтелекту, емоцій, індивідуально-психологічних особливостей. 17. Експериментальне нейропсихологічне обстеження мови, письма, читання, лічби, праксису, сприйняття шумів, ритмів, мелодій, схеми тіла, орієнтації в просторі, стереогнозису, зорового гнозису. 18. Клінічні прояви психічної патології 19. Принципи розрізнення психологічних феноменів та психопатологічних симптомів. 20. Діагностичні принципи-альтернативи: хвороба — особистість, нозос — патос, реакція — стан — розвиток, психотичне — непсихотичне, екзогенне — психогенне — ендогенне, дефект — одужування — хроніфікація, адаптація — дезадаптація, компенсація — декомпенсація, негативне — позитивне. 21. Клінічні і експериментальні способи визначення сили ураження психічних функцій. 22. Порушення свідомості. 23. Межа між нормою і патологією. 24. Ознаки психічної дефіцитарності. Питання зворотності — незворотності дефекту. 25. Реабілітаційна психологія, її визначення місце в системі реабілітації та психологічних	

дисциплін.

26. Психотерапевтичне втручання або психотерапевтична інтервенція, їхня характеристика.

27. Методи, функції, показання до застосування окремих методів психологічного консультування, психокорекції та психотерапії.

28. Психологічні аспекти реабілітаційного потенціалу.

29. Реабілітація в системі практичної охорони здоров'я.

30. Визначальні характеристики і професійні функції реабілітолога, психолога-психотерапевта.

31. Реабілітаційне консультування.

32. Базова освіта реабілітаційного консультанта.

33. Професії, зв'язані з процесом психологічної реабілітації.

34. Предмет, завдання та методи дослідження психологічного стану людини.

35. Поняття про психічне здоров'я.

Політика курсу

Навчальна дисципліна «Організація медико-психологічної допомоги населенню» є вибірковою дисципліною для здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 Психологія.

При вивченні навчальної дисципліни «Організація медико-психологічної допомоги населенню» здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до програми силабусу, що включають відвідування практичних занять, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до занять, підготовку презентацій.

Запізнені завдання (письмові роботи). Здобувачам вищої освіти, які вчасно не мають можливості скласти домашні завдання викладач надає можливість для їх повторного виконання й складання у визначеним ним термін.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи здобувачів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної не доброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, складати (перескладати) екзамени, заліки тощо через поважні причини; подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину, яка унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) екзаменів, заліків тощо; ліквідовувати академічну заборгованість у встановлені терміни.

Література. Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Політика оцінювання курсу

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансферною системою здійснюється шляхом поточного, кредитного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання.

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 100 балів.

Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань студентами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється:

систематичний поточний контроль знань здійснюється під час семінарських і практичних занять у формі вибіркового усного опитування та тестових завдань, підготовки доповідей за

темою заняття, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, презентації самостійних завдань. **семестровий контроль** організовано у формі стандартизованого опитування за теоретичними питаннями, написання студентами поточних письмових тестових завдань, практичних завдань за кредитами;

оцінювання рівня виконання самостійної роботи проводиться на основі перевірки змісту роботи та її захисту у формі доповіді, реферату.

самостійне завдання перевіряється на відповідність оформлення згідно з вимогами, а також на повноту, ґрунтовність матеріалу, наявність цікавих фактів та прикладів, висновків.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти під час самостійної роботи на семінарських та практичних заняттях 1-2 бали – студент виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, вміє застосовувати знання для виконання за зразком; користується додатковими джерелами.

3 бали – знання студента є достатньо ґрунтовними, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює події з точки зору смислового взаємозв'язку, уміє аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки та залежності між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність. Відповідь повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Студент виявляє вміння рецензувати відповіді інших та опрацьовувати матеріал самостійно.

4 бали – студент володіє глибокими та міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних ситуаціях; може визначати тенденції та протиріччя процесів; робить аргументовані висновки; критично оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно визначає окремі цілі власної учбової діяльності; вирішує творчі завдання; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну.

5 балів – студент має системні, дієві знання, виявляє творчі здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів-доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; вміє ставити й розв'язувати проблеми, самостійно здобувати та використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї; логічно і творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдарування та нахили.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне опитування								Підсумковий тест	Залік	Сума
ЗМ 1				ЗМ2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
5	5	5	5	5	5	5	5	20	40	100

Загалом отримані бали сумуються, оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та шкалою ECTS таким чином:

Шкала оцінювання ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Базова

1.Пророк Н. за заг. ред. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Том 1: навчальний посібник.- Київ: «С В А Р О Г», 2023. — 208 с.

<https://jurkniga.ua/contents/osnovi-reabilitatsiynoi-psikhologii-podolannya-naslidkiv-krizi-tom-1.pdf>

2. А. М. Панфілова, наук. консультант М. М. Матяш Медико-психологічна реабілітація та соціальна адаптація учасників бойових дій і вимушених переселенців в Україні: проблеми та перспективи : бібліогр. покажчик Київ, 2024. - 91 с.

<https://emed.library.gov.ua/wp-content/uploads/tainacan-items/271/86073/Medyko-psykholohichna-reabilitatsiia-ta-sotsialna-adaptatsiia-uchasnykiv-boyovykh-diy-i-vymushenykh-pereselentsiv-v-Ukraini-problemy-ta-perspektyvy-.pdf>

3. Балашова С.П., Васильєв С.П., Дубровинський Г.Р., Кирик В.Л. Практикум із військової психології: навч. посібник. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: ВПЦ "Київ. ун- т", 2015. 271 с.

4. Військова психологічна підготовка та реабілітація/від. військ.-соц. роботи соц.- психол. упр. Голов. упр. по роботі з особовим складом Збройних Сил України. Київ: Вид. Філюк, 2015. 495 с.

5. Ділани С., Котеріл К. Психологічна реабілітація дітей, які зазнали комерційної сексуальної експлуатації: самовчитель для спеціалістів. Київ: ВГО "Жіночий консорціум України", 2004.63с.

6. Каліна Н.Ф. Психотерапія: підручник. Київ : Академвидав, 2010. 288 с.

7. Основи психотерапії : навч. посібник/за ред. К.В. Седих. Київ: Академвидав, 2016. 191с.

8. Система органів та установ, які надають соціальні послуги жертвам насильства в сім'ї в Україні/упоряд.: І. Буяльська. Запоріжжя: Друкарський світ, 2011. 16 с.

9. Соціально-психологічна реабілітація дітей, вилучених із ситуацій торгівлі дітьми та інших найгірших форм дитячої праці : узагальнення досвіду організацій Центральної та Східної Європи: навч.-метод. посіб. Акад. пед. наук України, Укр. наук.-метод. центр практ. психології і соц. роботи; ОБСЄ, Координатор проектів ОБСЄ в Україні. Київ : Час Друку, 2007. 116 с.

10. Шевченко Л.О., Чепіга Л.П. Практична психологія: навч. посібник. Харків: Константа, 2018. 191 с.

Допоміжна

1. Дуб Віра. Реабілітаційна психологія : методичні матеріали до семінарських занять для студентів ВНЗ.—Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2017.— 92с.

2. Єгорова О. Реабілітаційна психологія: курс лекцій. Навчально-методичний посібник для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія. — Слов'янськ: Вид-во Б.І.Маторіна, 2018. —132 с. 3. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 1. / за заг.ред Н. Пророк. — Київ, 2018. — 208 с.

4. Катомік Г.В., Корнієнко І.О. Техногенні катастрофи: психологічна допомога очевидцям та постраждалим. 2003. № 6. С. 30-51.

5. Психологічна допомога постраждалим внаслідок кризових травматичних подій: методичний посібник/ З. Г. Кісарчук, Я. М. Омельченко, Г. П. Лазос, Л. І. Литвиненко... Царенко Л. Г.; за ред. З. Г. Кісарчук. К.: ТОВ“Видавництво “Логос”, 2015 р. 207 с.

6. Пилипенко Н.М. Адаптація особистості до життєвої кризи. Журн. практикуючого психолога 2000, № 6. С. 140- 147.

7. Шевченко Н.Ф. Практикум із психологічної допомоги соматично хворим/ Практична психологія та соціальна робота. 2006. № 4. С. 17 - 29.